

LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Idræt for alle

'Idræt for alle' var navnet på den rapport, som Kulturministeriets breddeidrætsudvalg fremlagde i 2009, og 'Idræt for alle' er navnet på den nye pulje på 20 mio. kr., som Kulturministeriet netop har lanceret i samarbejde med Nordea-fonden for at motivere landets kommuner til at satse på breddeidrætten og følge op på Breddeidrætsudvalgets anbefalinger.

Initiativet er givetvis velment, og kommuner, som får del i midlerne, vil sikkert sætte pris på dem.

Ingen kommune har vel lyst til at kritisere en ny pulje med midler, som de måske kan få del i, men faktisk er der god grund til at kritisere initiativet, hvis det virkelig er udtryk for Kulturministeriets ambitionsniveau på vegne af breddeidrætten her fire år efter Breddeidrætsudvalget.

Alle ved jo, at 20 mio. kr. kun er en dråbe i havet i forhold til de milliardinvesteringer, som kommunerne hvert år foretager i idræt – pr. definition for at fremme breddeidrætten. Alle ved, at såvel de store idrætsorganisationer som Lokale og Anlægsfonden både af egen kraft og som følge af den aktuelle fokus på idrættens struktur og økonomi i forvejen står på pinde for at skyde midler i nye initiativer og udvikling på idrætsområdet.

En pulje på 20 mio. kr. er således kun endnu en dråbe i havet. Puljen kommer snarere til at legitimere Kulturministeriets engagement i breddeidrætten end til at gøre den store forskel.

Også den tidligere regering lancerede en mindre pulje i samarbejde med Nordea-fonden som opfølgning på Breddeidrætsudvalgets...

Indhold:

- Idrætshaller har plads til mere idræt
- Offentlige idrætsfaciliteter er for børn
- Idrættens rum trænger til ny energi
- Debat om danske eliteudøveres forhold
- Nye udgivelser
- Rundt om Idan og Play the Game

Foto: Rudersdal Kommune

Idræthallen ved Rundforbi Idrætsanlæg er blandt de undersøgte idrætsbarer i Rudersdal Kommune.

Mange idrætsbarer har plads til mere idræt

Mange idrætsbarer udnyttes ikke fuldt ud, og bedre brug af faciliteterne vil i flere kommuner kunne supplere eller erstatte opførelse af nye bærer. Det viser Idan og SDU's kortlægning af haludnyttelsen i Rudersdal Kommune.

Af Peter Forsberg, Idrættens Analyseinstitut

Store idrætsbarer er blandt de mest efterspurgte og brugte offentlige idrætsfaciliteter, og især blandt børn og unge er den klassiske danske idrætshal fortsat den foretrukne indendørsfacilitet som ramme om bl.a. håndbold, gymnastik, badminton og indfodbold.

Opgaven med at stille idrætsbarer til rådighed for foreningsaktiviteter især for børn og unge er en kommunal kerneopgave på idrætsområdet, og i mange kommuner er den idrætspolitiske dagsorden præget af foreningernes kamp for flere og bedre tider i bærerne. Mange steder opleves hal kapaciteten som en knap ressource, og brugere og foreninger presser på for ekstra hal kapacitet.

Men ifølge en detaljeret undersøgelse af kapacitetsudnyttelsen i 11 store bærer i Rudersdal Kommune, som er udført over to uger i højsæsonen i efteråret 2012 i et samarbejde mellem Idrættens Analyseinstitut

(Idan) og Institut for Idræt og Biomekanik ved SDU, kan den eksisterende hal kapacitet ofte udnyttes bedre.

Undersøgelsen har kortlagt brugen af de kommunale idrætsbarer fra tidlig morgen til sen aften og er den hidtil mest detaljerede udført herhjemme (se boks på side 3). Analysen viser, at bærerne i Rudersdal blot er udnyttet til aktivitet i omtrent to tredjedele af tiden.

I tråd med tidligere undersøgelser bekræfter Rudersdal-undersøgelsen dermed, at der findes en del fri tid i landets idrætsbarer, som kommunerne bør være opmærksomme på, før de opfører nye bærer. Det skal understreges, at analysen i Rudersdal ikke dokumenterede specielt kritisable forhold.

Hvor langt vil man gå efter kapacitet?

Det er ikke overraskende, at mange bærer står tomme i dagtimer og tidlige eftermiddagstimer, før de fleste foreningsaktiviteter

fortsættes...

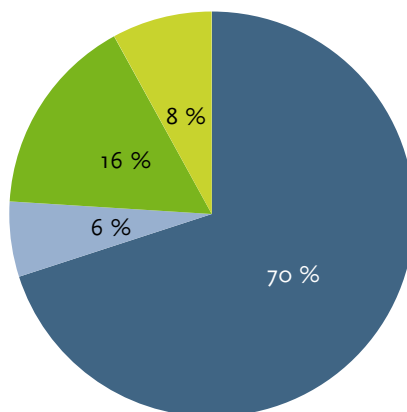
deidrætsudvalget, og det er faktisk ærgerligt, at den nye regering ikke har en mere ambitiøs vision for breddeidrætten.

Kulturministeriet kunne bidrage mere til breddeidrætsrådets ve og vel ved at skabe basis for overordnede pejlemærker og indikatorer, som de primære aktører på området kunne navigere efter og tilpasse deres strategier efter.

Facilitetsområdet, som vi behandler i dette nyhedsbrev, er et godt eksempel på et område, hvor Kulturministeriet – og Nordea-fonden for den sags skyld – kunne bidrage langt mere til 'Idræt for alle' ved at støtte nogle gennemarbejdede instrumenter for kommuner og faciliteter på et område, der årligt koster milliarder af offentlige kroner.

Selvfølgelig er det både sjovere og nemmere for et ministerium og en velmenende fond at uddele små checks og skabe 'photo opportunities' for landets ugeaviser med endnu en rask lille pulje end at bidrage til et grundlæggende livtag med idrætssektorens strukturelle udfordringer. Det er bare ikke særlig ambitiøst.

Haludnyttelsen i Rudersdal Kommune

- Udnyttet kapacitet til aktiviteter i idrætshallen
- Uudnyttet pga. manglende anvisning/bookning af tider
- Uudnyttet pga. manglende fremmøde til planlagte tider
- Uudnyttet kapacitet pga. kortere forløb end planlagt

De 11 undersøgte haller i Rudersdal Kommune er udnyttet 70 pct. af tiden fra kl. 16-22. Den uudnyttede tid i hallen skyldes primært manglende fremmøde eller kortere forløb end planlagt.

typisk begynder. Men Rudersdal-undersøgelsen viser, at der ikke kun er ledig tid i dag- og ydertimer. Ledig kapacitet finder man også i de mest efterspurgte tidsrum om eftermiddagen og tidligt på aftenen.

Det mest efterspurgte tidsrum i Rudersdal Kommune er mellem kl. 16 og 22, men i kommunens 11 haller er der i løbet af de seks primetime-timer i gennemsnit 1 time og 45 minutter pr. hal uden aktivitet. Det svarer til 30 pct. af tiden.

Der er dog stor forskel på hallernes udnyttelsesgrad. I de centralt placerede haller i tilknytning til kommunens større idrætsanlæg er hallerne næsten fuldt udnyttet, mens der er mange ledige tider i de mindre haller på skoler og lignende.

Diskussionen om ledig haltid i kommunerne bør således nuanceres efter lokale forhold. I Rudersdal Kommune er der f.eks. ledig tid til de brugere, som er villige til at søge hen til de mindre centralt beliggende haller.

Fuld booking er ikke fuld udnyttelse

Undersøgelsen peger også på, at det er en udfordring at afdække, hvor og hvornår der er fri tid i hallerne.

Ifølge fordelingskemaerne i Rudersdal er hallerne booket i 94 pct. af tiden mellem kl. 16 og 22, og der er således ikke mange foreninger, der kan få en ekstra træningstid. Men kortlægningen af den reelle halbrug viser, at hallerne står tomme i 30 pct. af tiden mellem kl. 16 og 22 trods næsten fuld booking.

Der er altså behov for at blive skarpere på, om brugerne reelt bruger deres tider, eller om tiderne kunne fordeles bedre og eventuelt til andre, som bedre kan udnytte dem.

En bedre udnyttelse af hallerne kræver,

at man i foreninger og kommunen fokuserer på den uudnyttede tid. I Rudersdal Kommune er der tre hovedårsager til ledig tid mellem kl. 16 og 22 (se figuren).

Lidt mere end halvdelen af de uudnyttede tider skyldes, at foreninger ikke møder frem til deres planlagte aktiviteter, og hvis foreningerne ikke aflyser tiderne, er det ikke muligt at fordele dem til andre brugere.

Resten af de ikke udnyttede tider fordeles sig mellem foreninger, der afholder kortere træningsforløb end planlagt – eller til tider, der ikke er anvist til brugere – altså helt fri kapacitet.

De forskellige former for udnyttede kapacitet varierer på tværs af lokaletyper og tidsrum. Især i ydertidspunkterne spiller manglende anvisning af tider en ret stor rolle, mens det i de mest efterspurgte perioder især er manglende fremmøde til planlagte forløb, der skaber udnyttet kapacitet.

Bedre kapacitetsudnyttelse i primetime i Rudersdal Kommune forudsætter således, at foreninger bliver bedre til at bruge planlagte træningstider eller alternativt afmelde dem til glæde for andre. Endelig kan tiderne helt tages fra de foreninger, der alligevel ikke har behov for dem, og gives til andre med større behov.

Flere incitamenter for afmelding af tider

Undersøgelser i andre kommuner viser, at tilbøjeligheden til at afmelde tider varierer mellem kommuner. I visse kommuner er 'afmeldingskulturen' stærkere end i andre.

I Rudersdal Kommune sker det sjældent, at anviste tider afmeldes. I de to uger, Idan og SDU kortlagde brugen af idrætshaller, var der planlagt mere end

fortsættes...

NYT FRA IND- OG UDLAND

20 mio. kr. til breddeprojekter

Med en ny pulje på 20 mio.kr. vil Kulturministeriet og Nordea-fonden motivere kommunerne til at tænke nyt i arbejdet med idræt og bevægelse.

'Idræt for alle' hedder det nye initiativ, som indbyder kommunerne til at finde nye løsninger og samarbejdsrelationer for at få endnu flere til at være idrætsaktive.

Initiativet kommer i kølvandet på Kulturministeriet og Nordea-fondens såkaldte breddeidrætskommuner, hvor syv kommuner deltog og skabte 66 nye tilbud til borgerne.

Den nye pulje, som Kulturministeriet og Nordea-fonden hver bidrager med halvdelen til, åbner for, at alle kommuner kan byde ind mod selv at stå for en medfinansiering på 50 pct. Derved vil der blive skabt breddeidræt for i alt 40 mio. kr. som følge af initiativet.

'Idræt for alle' løber i tre år fra 2014-2016 med en ansøgningsfrist den 1. oktober 2013.

Ansøgningerne bliver vurderet af en følgegruppe bestående af direktør for Lokale og Anlægsfonden, Torben Frølich, professor ved Syddansk Universitet, Bjarne Ibsen, og professor emeritus ved Københavns Universitet, Else Trangbæk.

Protester mod VM-udgifter

Store udgifter på VM i fodbold i 2014 og udbredt korruption har sammen med social utilfredshed fået hundredetusinder af brasilianere på gaden.

Selv om et flertal af brasilianerne stadig støtter næste års VM, er Brasiliens milliardinvesteringer på stadionbyggerier blevet kritiseret for at være spild af ressourcer i et land med store sociale udfordringer. Det var blandt andet tilfældet i hovedstaden Brasilia, hvis totalrenoverede stadion lagde græs til åbningskampen i FIFA's nyligt afholdte Confederations Cup.

"I en by, som har brugt 700 mio. dollars på, hvad der sandsynligvis vil blive den største 'hvide elefant' efter VM i fodbold, dør folk på grund af mangel på senge på de offentlige hospitaler. Hertil kan man tilføje korruptionsproblemer blandt lokale politikere og en stor skuffelse over den politiske elite i Brasiliens politiske centrum," skriver den brasilianske journalist og grundlægger af sportsmarketing-magasinet Máquina do Esporte, Erich Beting, i en [analyse](#) af de brasilianske demonstrationer på Play the Games hjemmeside.

Opdaterede analyser af de brasilianske stadionbyggerier bekræfter, at Brasilien kan få store problemer med at udnytte de nye milliarddyre anlæg efter VM.

De [seneste tal](#), der tager udgangspunkt i de lokale klubbers tilskuertal i 2012, peger på, at flere stadions efter VM få en score på under 5 i Idan og Play the Games såkaldte [Word Stadium Index](#). Det vil sige, at det samlede antal tilskuere på et år ikke vil kunne fylde stadion fem gange.

Demonstranterne har fået støtte fra flere tidligere fodboldprofiler, som deler kritikken af de store udgifter på VM i fodbold i 2014, der i 2016 bliver fulgt af OL i Rio de Janeiro.

"Det er en skam, at vi bruger så meget på dette VM og efterlader hospitaler og skoler i en elendig tilstand. Vi har ikke i dag forholdene til at være vært for et VM, som vi ikke behøver. Vi behøver uddannelse og sundhed," skrev den tidligere landsholdstjerne Rivaldo på Twitter, mens en anden tidligere landsholdsprofil og nuværende medlem af det brasilianske senat, Romário, fulgte trop:

"Jeg advarede folk om, at VM ville blive det største røveri Brasiliens historie. Tror I mig nu?"

600 aktivitetsforløb, hvoraf godt 150 i praksis ikke blev afholdt. Til trods herfor modtog forvaltningen kun 10 afmeldinger i perioden.

Den begrænsede vilje til at afmelde tider kan bl.a. hænge sammen med, at der reelt ikke eksisterer incitamenter for foreninger for at afmelde tider. I sidste ende kan kommunen selvfølgelig fratage tider fra foreninger, hvis de ikke bruges regelmæssigt, men det sker sjældent.

Når foreninger hverken betaler for halbrug eller pålægges et gebyr, hvis de ikke møde op, påvirker det lysten og viljen til at melde afbud. Derfor er det en af hovedanbefalingerne på baggrund af kapacitetsanalysen, at kommunen i samarbejde med foreningerne får øget antallet af afmeldinger ved ubenyttede tider. I den forbindelse er det væsentligt at kigge på, om de kommunale tilskudsregler og modeller understøtter en sådan kultur.

Om undersøgelsen i Rudersdal Kommune

Idan og Institut for Idræt og Biomekanik, SDU har i samarbejde udført undersøgelsen af kapacitetsudnyttelsen i Rudersdal Kommune, som både har omfattet brugen af kommunens større haller samt mindre haller, gymnastiksale, andre idrætslokaler

og svømmehaller. Undersøgelsen har kortlagt brugen i to udvalgte uger fra tidlig morgen til sen aften (uge 44 og 46 i 2012) på hverdage.

Ud over at undersøgelsen registrerede, hvorvidt brugerne kom til deres planlagte aktivitetsforløb, blev der også indsamlet oplysninger om aktiviteterens karakter, hvem udøverne var, og hvem der stod som arrangører (se nedenfor). Lignende sammenlignelige undersøgelser er bl.a. udført/undervejs i Aalborg, Assens og Faaborg-Midtfyn kommuner.

Hent undersøgelsens to delrapporter og afslutningsnotat i Idans vidensbank.

Offentlige idrætsfaciliteter er børn og unges legeplads

Hovedparten af aktiviteterne i de offentlige idrætsfaciliteter er for børn og unge. Det er i tråd med folkeoplysningsloven, men skyldes også, at faciliteterne især passer til børn og unges idrætsaktiviteter.

Af Peter Forsberg, Idrættens Analyseinstitut

Børn og unge er de primære brugere af de offentlige idrætshaller og lokaler, og samlet set er lidt mere end hver anden af de foreningsbaserede aktiviteter i idrætshaller- og lokaler henvendt til børn og unge i alderen 7-24 år.

Tallene kan udledes af en analyse af den reelle brug af idrætshaller- og lokaler i Rudersdal og Assens Kommuner, som Idrættens Analyseinstitut (Idan) og Institut for Idræt og Biomekanik, SDU har gennemført i de to kommuner.

Kortlægningen baserer sig på en grundig registrering af alle aktiviteter på

hverdagsaftener over to uger i 41 offentlige faciliteter. Resultaterne bekræfter hovedtendenserne i danskernes brug af faciliteter, som den seneste undersøgelse af [Danskernes motions- og sportsvaner](#) afdækkede.

Især den klassiske idrætshal tiltrækker mange børn og unge (figur 1), fordi den matcher børns idrætsaktiviteter. 45 pct. af aktiviteterne i idrætshallerne er for børn mellem 7 og 15 år. Dermed spiller de en afgørende rolle i kommunernes bestræbelser på at tilgodese de yngste børn og unges facilitetsbehov, som samtidig har høj prioritet i folkeoplysningsloven.

fortsættes...

Foto: Henrik Thom/Flickr

Fodboldøkonomien 2012

De danske superligaklubber har endnu ikke overvundet finanskrisen, selv om mange klubber har været igennem en omstillingsfase. Syv af de 12 ligaklubber havde underskud i 2012 med FC Nordsjællands overskud på 69 mio. kroner efter skat som én af de positive undtagelser.

De seneste tre år har været præget af omsætningsmæssig nedgang kombineret med store tab i mange klubber, og omsætningsnedgangen fortsatte i 2012. Omsætningen ser dog ud til at have stabiliseret sig omkring 2,3-2,4 mia. kroner, efter at den rundende 3,2 mia. kr. i slutningen af 1990'erne.

Nedgangen på topplinen manifesterer sig i et samlet underskud på bundlinjen. Her spiller Brøndby IF's dårlige resultat i 2012 dog voldsomt ind. Det samlede resultat ender på minus 251 mio. kroner for alle superligaklubber til sammen, men trækkes Brøndby ud af regnestykket, har de danske klubber et lille overskud på 15 mio. kroner.

Læs hele analysen af de danske superligaklubberes regnskaber på idan.dk.

Vækstteam vil fremme sportevents

Internationale begivenheder inden for kultur, viden og sport har en positiv effekt på turismen og er med til at brande Danmark. Med disse to argumenter anbefaler regeringens Vækstteam for Turisme og Oplevelsesøkonomi i sin afsluttende rapport at styrke indsatsen for at tiltrække internationale sportsbegivenheder, kongresser og andre events til Danmark.

Ifølge vækstteamet bør regeringen derfor gøre støtten til Sport Event Denmark permanent for at sikre, at Danmark kan tiltrække og gennemføre store internationale sportsbegivenheder på både elite- og breddesiden.

Samtidig foreslår vækstteamet, at der udarbejdes en national eventstrategi, der skal styrke og samle indsatserne på eventområdet og udnytte disse mere strategisk i forhold til markedsføring og branding af Danmark. Konkret nævner vækstteamet EM i fodbold 2020 som et muligt nationalt samlingsprojekt blandt flere.

Vækstteamet med repræsentanter for turist- og eventområdet blev nedsat af regeringen med det formål at udarbejde anbefalinger til initiativer, som kan styrke dansk turisme og oplevelsesøkonomi.

Det er i overvejende grad de traditionelle konkurrence- og foreningsaktiviteter som fodbold, håndbold, gymnastik og badminton, der er populære blandt børn og unge. Disse aktiviteter er samtidig de klart mest dyrkede aktiviteter i store og små idrætshaller.

Er faciliteterne kun til de yngste?

Mens børn og unge i høj grad dyrker de traditionelle idrætsaktiviteter i foreningsregi, er voksne og ældre i stigende grad blevet aktive inden for forskellige former for motionsaktiviteter. Men sådanne aktiviteter finder kun i mindre grad sted i offentlige faciliteter. Og når det sker, er det i form af aktiviteter som gymnastik, yoga, afspænding og meditation (figur 2), der typisk foregår i mindre idrætslokaler.

Ifølge en repræsentativ borgerundersøgelse foretaget i Rudersdal Kommune blandt mere end 1.000 voksne over 16 år er de to vigtigste parametre, når voksne

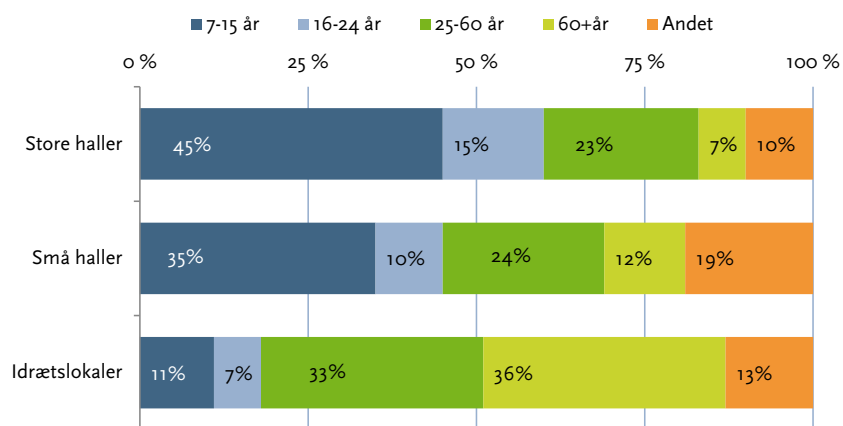
benytter idrætsfaciliteter, at de kan træne/motionere, når de ønsker det, og at faciliteten/stedet er indrettet til aktiviteten.

Spørgsmålet er derfor, om de kommunale faciliteter i tilstrækkelig grad honorerer sådanne forventninger.

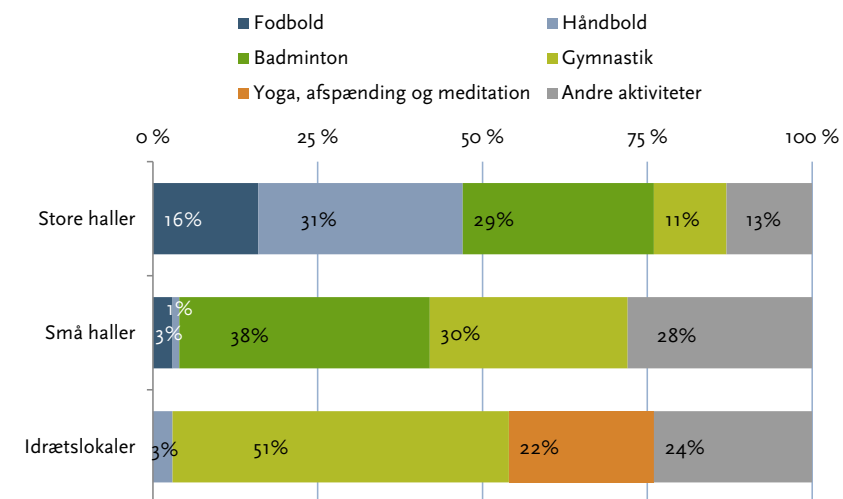
Kigger man ud over den kommunale verden, viser det sig, at voksne gerne vil være aktive i idrætsfaciliteter. Selvom kommercielle fitnesscentre er noget dyrere at komme i sammenlignet med de kommunale faciliteter, er sådanne centre de voksnes mest benyttede indendørsfacilitet. Fitnesscentrene er i høj grad lagt an på forskellige former for motionsaktiviteter, som kunderne kan gå til fra tidlig morgen til sen aften.

Fitnesscentrenes succes peger på, at kommunale idrætsfaciliteter i princippet også kan huse aktiviteter for voksne, men at kommunerne bør se mere på, hvordan de kan gøre deres faciliteter mere egnede til fleksible motionsaktiviteter.

Figur 1: Aldersgruppers andel af foreningsaktiviteterne

Figur 2: Foreningsidrætters aktiviteter efter facilitetstype

Store haller dækker over haller på 800 m² og derover, små haller er på 300-799 m², mens idrætslokaler er under 300 m².

RUNDT OM IDAN

Stort ryk ind i Vejen

Der er stor interesse for Idans to idræts-politiske konferencer i Vejen Idrætscenter til september. Over 70 deltagere havde pr. 4. juli tilmeldt sig Idan og DGI's konference 'Fremtidens senioridræt – mellem ironman og stolemotion' den 3. september, og mere end 200 delegerede var klar til 'Idrættens største udfordringer III. Kvalitet og kerneværdier – hvem leverer varen' i dagene 4.-5. september.

På senioridrætskonferencen den 3. september kan man blandt andre møde lederen for Center for Aldringsforskning Kaare Christensen og livstilsanalytikeren Jørn Duus Hansen.

Hovedkonferencen den 4.-5. september byder på en række centrale oplæg og diskussioner om blandt andet international idrætspolitik og perspektiverne for den igangværende udredning af idrættens struktur og økonomi.

Konferencen er opdelt i tre hovedspor:

Spor 1: Eliteidrættens potentialer, udfordringer og trusler.

Spor 2: Mere idræt for pengene! Facilitetsdrift og tilskudsordninger under udvikling.

Spor 3: Fremtidens idrætsmarked. Målgrupper og aktører.

Læs det opdaterede program med over 70 oplægsholdere over tre dage og de øvrige praktiske oplysninger på idan.dk.

Foreningsfitness til debat

En ny sammenslutning af kommercielle danske fitness- og sundhedscentre, Dansk Kommerciel Fitness og Sundhed, har til formål at skabe fokus på konkurrenceforvirning mellem kommercielle centre og foreningsbaserede fitnesscentre eller DGI-huse. Foreningen har for nylig indklaget Foreningsfitness til Konkurrencestyrelsen.

På konferencen 'Idrættens største udfordringer III' i Vejen Idrætscenter, den 4.-5. september deltager foreningen for første gang i en offentlig idrætspolitisk debat. Advokat Tobias Stenkær Albrecht fra advokatfirmaet Bent Stamer holder oplæg og deltager i en debat med direktør Ruben Lundtoft fra Foreningsfitness.

Forlænget frist på 'early bird'-tilbud

De hurtige kan stadig nå at få gunstige priser på deltagergebyret til såvel Idans store konference i Vejen Idrætscenter den 4.-5. september som konferencen om senioridræt, der afholdes dagen før samme sted af DGI og Idan i fællesskab.

Ved tilmelding senest den 16. juli er der henholdsvis 300 og 200 kr. at spare på de to konferencer.

Foto: Scanpix/Henning Bagger

DGI's Landstævne i Esbjerg illustrerer foreningsidrættens livskraft, men den kan ikke altid stå alene.

Idrættens rum og rammer trænger til ny energi

Kommentar: Den største udgiftspost til idræt på kommunernes budgetter er ofte præget af tilfældigheder og fornemmelser. En ny tilgang til drift og ledelse af faciliteter kan sikre mere idræt for pengene.

Af Henrik H. Brandt
Idrættens Analyseinstitut

Vi elsker vort land, men ved midsommer mest, når hver sky over marken velsignelsen sender, og Danmarks Radio i øvrigt sender flittigt fra Landsstævnet i Esbjerg og formidler Landsstævnets livsglæde, livskraft og solide rødder i det kernesunde danske foreningsliv til hele landet.

Det var næppe tilfældigt, at DGI-formand Søren Møller på Landsstævnets festlige åbningsaften den 4. juli fremhævede foreningsidrættens som en væsentlig årsag til, at Danmark ofte fremhæves som et af de lykkeligste og mest tillidsfulde lande i verden.

DGI-formanden kunne have tilføjet, at Danmark normalt også fremhæves som et af de fredeligste og mest lige samfund i verden, og selv om statsminister Helle Thorning Schmidt, der ligeledes talte ved

landsstævnets åbning, formentlig atter bliver tyngt af triste prognoser om skrantende vækst og samfundsøkonomi, når hun vender tilbage til kontoret, er der givetvis noget om snakken: Foreningslivet og folkeoplysningsloven spiller klart en rolle for den danske frihed og livsglæde, der manifesterer sig så tydeligt under Landsstævnet.

Foreningsidrættens er den største folkelige bevægelse herhjemme, og netop landets idrætsforeninger nyder om nogen godt af tillidskulturen og traditionen for folkeoplysning og fri foreningsdannelse i den rigelighed af offentlige idrætsfaciliteter, som forefindes over hele landet.

Spørgsmålet melder sig dog stadig kraftigere, om tillidskulturen og den udbrede tiltro til, at foreningslivet udfylder rammerne med aktivitet for hele befolkningen kan stå alene i fremtidens drift af de offentlige idrætsfaciliteter?

Flere mindre analyser af kapacitetsudnyttelse og facilitetsdrift i de senere år viser klart, at der ofte er forbløffende store potentialer for at skabe mere idræt for

fortsættes...

Ildræthistorisk Årbog i vidensbanken

I samarbejde med Idrættens Analyseinstitut gør Foreningen Forum for Idræt, Historie og Samfund nu artiklerne fra foreningens første tidsskriftsudgivelse offentligt tilgængelige i Idans Vidensbank. Udgivelsen 'OL, politik og sport' fra 2009 diskuterer forskellige aspekter af eliteidræt og OL. Samtidig vil nyere udgivelser i tidsskriftrækken løbende blive publiceret i vidensbanken.

Ligeledes er de to sidste årgange af tidsskriftets forgænger, serien Ildræthistorisk Årbog, blevet tilgængelige i Vidensbanken. De to udgivelser fra 2007 og 2008 belyser henholdsvis nordiske forhold inden for idrætten samt sport og medier.

Artiklerne fra de tre udgivelser kan downloades gratis i Idrættens Vidensbank på Idans hjemmeside sammen med tidligere offentliggjorte artikler fra Ildræthistorisk Årbog fra 1985 og frem.

Foto: Colourbox

Udfordringen er bl.a. at skabe liv og udvikling i de idrætsfaciliteter, der ikke lever op til borgernes forventninger eller ikke formår at tiltrække nye målgrupper.

pengene og aktivere flere befolkningsgrupper med idræt i mange af landets idrætsfaciliteter. Akkurat som landsstævnet har fornyet sig i Søren Møllers formandstid i DGI - og akkurat som statsministeren givetvis vil hævde, at velfærdssamfundet generelt må forny sig, hvis vi skal bevare det i fremtiden, er det på tide, at hele samspillet mellem kommuner, foreninger og borgere på facilitetsområdet får et grundigt eftersyn.

Faciliteterne sluger langt størsteparten af de offentlige midler til idræt, og i en tid med økonomiske udfordringer og store forskydninger i idrætsvaner og befolkningsunderlag, vil alternativet til en bedre drift af de offentlige faciliteter i mange tilfælde blive lukninger, fysisk forfald eller masseflugt af idrætsaktive til kommercielle faciliteter, hvilket netop vil skade den sammenhængskraft og tillidskultur, som folkeoplysningstraditionen bygger på.

Folkeoplysning rimer dårligt på nøgletal

Vi ved, at tilskudsmodeller, facilitetsdækning og udgiftsniveau til faciliteter varierer voldsomt mellem landets 98 kommuner, og vi ved, at der ofte er enorme forskelle på aktivitetsniveau, kapacitetsudnyttelse og på brugertilfredshed fra anlæg til anlæg.

Men eftersom den smukke danske folkeoplysningstradition tilsiger, at rum og rammer til idræt er noget, kommunerne langt hen ad vejen stiller til rådighed for foreningerne, er det forbløffende småt, hvad der egentlig ligger af sammenlignelige nøgletal og gennemarbejdede strategier og målsætninger på facilitetsområdet såvel centralt som lokalt.

'Folkeoplysning, tillid og frivillighed' rimer ikke vanvittig godt på 'benchmarking, kapacitetsudnyttelsesanalyser og nøgletal', men der er næppe nogen vej udenom at lukke lidt flere nøgletal og analyser nænsomt ind i de offentlige idrætsfaciliteters univers.

Kunsten er at gå fra kommunal service af det lokale foreningsliv til en mere proaktiv drift, der både yder en god service til de traditionelle brugergrupper, men som samtidig omfatter målrettet aktivering af ledig kapacitet og større blik for nye målgrupper.

Pejlemærker for bedre faciliteter

Idan vil i de kommende år sammen med forskningsmiljøer som Institut for Idræt og Biomekanik, SDU og andre interesse-rede partnere arbejde på at skabe en langt større indsigt i drift og ledelse af landets idrætsanlæg. Vi vil lancere større undersøgelser og mindre analyser og løbende sætte fokus på bedre drift og ledelse af idrættens rum og rammer:

Hvordan kan man gennem nøgletal for kapacitetsudnyttelse, økonomi og brugertilfredshed skabe brugbare pejlemærker for faciliteter og kommuner og en større 'branchebevidsthed' om offentlige idrætsfaciliteter som aktiver, der skal drives bedre?

Hvordan kan man synliggøre og sælge ledig tid gennem ny teknologi og incitamentsstrukturer?

Hvad betyder placering, ejerforhold og tilskudsmodeller i forhold til foreningernes og borgernes tilfredshed og kapacitetsudnyttelsen i faciliteterne?

Hvordan skaber man rum og rammer til aktiviteter for nye målgrupper og nye aktivitetsformer uden at skade det bestående?

Hvordan skaber man det optimale samspil mellem idrætten og andre brugergrupper i faciliteter og lokalsamfund?

Hvad kan vi lære af andre landes erfaringer eller succesfulde operatører i beslægtede brancher eller den kommercielle sektor?

Spørgsmålene er mange, og svarene foreløbig få. Vi håber over de kommende år at kunne bidrage til en ny dagsorden, hvor idrættens tillidskultur går hånd i hånd med nytænkning på facilitetsområdet.

NYT FRA PLAY THE GAME

Play the Game i partnerskab med DR

Play the Game har indgået de første af en række partnerskaber, der skal styrke både programdelen, formidlingen og økonomien i årets konference i Aarhus.

DR vil sikre, at de vigtigste sessioner bliver streamet live på Internettet og gjort tilgængelige som video-on-demand til et dansk og internationalt publikum. Desuden vil Play the Game og DR arbejde tæt sammen for at gøre udvalgte debatter tv-egnede og i det hele tage sikre de bedste betingelser for den journalistiske dækning på samtlige DR's medieplatforme.

"Play the Game har i hele sin levetid formået at trykke fingeren ind lige der, hvor sportsverdenen har ondt. Organisationen har med sin sobre debatrejsende tilgang formået at løfte normalt tunge og svære emner, og har ikke mindst inspireret alle os, der agerer i den verden til at behandle den slags emner. Derfor er Play the Game vigtig, og derfor er det vigtigt for os i DR at deltage aktivt i Play the Game," siger redaktionschef Tine Bendix fra DR.

Også andre medieorganisationer har meldt sig som partnere. Nordisk Journalistcenter (NJC), som er en fællesnordisk efteruddannelsesinstitution, giver et større tilskud for at muliggøre, at russiske og nordiske journalister kan mødes til Play the Game og drøfte de samfundsmæssige effekter af det nært forestående vinter-OL i Sochi. Dette projekt får også støtte fra et norsk-russisk demokratiprojekt, som drives af Norsk Journalistlag og Utenriksdepartementet.

Fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole deltager et hold multimedie-studerende, som skal udvikle den journalistiske dækning på smartphones og andre mobile platforme.

NYT I IDANS VIDENSBANK

Elitesportsmiljøet i Danmark 2012

Rapporten præsenterer de danske resultater af undersøgelsen 'Sport Policy Factors Leading to International Sporting Success' (SPLISS), som indgår i et større internationalt komparativt studie af forholdene for eliteidrætsudøvere.

Rasmus Klarskov Storm, Lau Tofft-Jørgensen, Idrættens Analyseinstitut, april 2013.

Action for Good Governance in International Sports Organisations

Rapport med tilhørende pixihæfte samler resultaterne af det EU-støttede projekt Action for Good Governance in International Sports Organisations (AGGIS), der har undersøgt ledelse og forvaltning i internationale idrætsorganisationer.

Jens Alm (red.), Idrættens Analyseinstitut og Play the Game, april 2013

Studie af mikropolitiske handlinger blandt danske elitetrænere

Specialet undersøger, om elitetrænere har den nødvendige teoretiske ballast og uddannelse til at bestride trænergerningen i klubber på eliteplan.

Line Svindt og Mie Hansen, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, juni 2012.

Støttepunkter til aktivt udeliv

På baggrund af mange danskeres brug af naturen til idræts- og fritidsaktivitet præsenterer kataloget forslag til, hvordan man enkelt kan etablere støttepunkter, der kan understøtte aktiviteter i naturen.

Lokale og Anlægsfonden i samarbejde med Rudersdal Kommune og PRIMUS Arkitekter, 2013.

Bruger skolebørn tiden hensigtsmæssigt?

Rapporten går tæt på skolebørns brug af tid, herunder hvor meget tid børnene bl.a. bruger på motion.

Jens Bonke og Jane Greve, Rockwool Fondens Forskningsenhed, 2013.

Rekreative stier i Danmark 2013

- oversigt, eksempler og inspiration

Notat udarbejdet af Friluftsrådet for Nordea-fonden. Notatet indeholder en oversigt over rekreative, afmærkede stier, ruter og spor, der hovedsageligt henvender sig til vandrere, motionister og cyklister, og afsluttes med en perspektiverende analyse af fremtidens udfordringer på området.

Dorte Tegtmeier, Friluftsrådet for Nordea-fonden, juni 2013

Download eller find links til rapporterne i vidensbanken på Idan.dk.

Foto: Dansk Volleyball Forbund

Det danske herrelandshold i volleyball er blandt de dele af danske eliteidræt, som ikke indgår i Team Danmarks støttekoncept, og som ikke var en del af Idans undersøgelse.

Mange eliteidrætsudøvere har ikke rimelige vilkår i Danmark

Kommentar: Hverken Idans analyse eller idrætsorganisationernes konklusioner er dækkende for dansk eliteidræt som helhed, skriver Mikael Trolle i en kommentar til Idans nylige undersøgelse af eliteidrættens forhold.

Af direktør Mikael Trolle, Dansk Volleyball Forbund

Som tidligere omtalt i Idans nyhedsbrev nr. 55 har Idan med økonomisk støtte fra DIF og Team Danmark gennemført en yderst relevant analyse af dele af dansk eliteidræt. Undersøgelsen er ikke alene en isoleret dansk undersøgelse, men også en del af det internationale forskningsprojekt SPLISS.

Problemstillingen ved det anvendte undersøgelsesdesign er dog, at det alene er baseret på Team Danmark-støttede aktører. Analyser, resultater og konklusioner er efterfølgende blevet publiceret i rapporter, pressemeddelelser og artikler. Konklusionen er, at dansk eliteidræt relativt set klarer sig godt internationalt. Målekriterierne var vundne medaljer og topplaceringer ved internationale mesterskaber.

Hvis man som almindelig borger eller politiker, uden specialviden på dette område, overser de begrænsede forudsætnin-ger, nemlig at undersøgelsen ikke omfatter

dansk eliteidræt som helhed, så risikerer man at være oplyst på et alt for begrænset grundlag.

Idan forsøger at understrege undersøgelsens begrænsninger, men det tydeligvis ikke kraftigt nok, og dette er tillige tilfældet i forbindelse med organisationernes udmeldinger til presse og medier. Dette er beklageligt og tegner et skønmaleri af dansk eliteidræt.

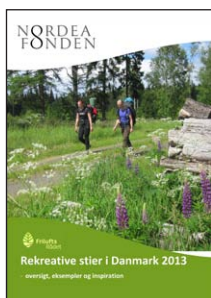
Eliteidrætsudøvere bliver marginaliseret

På baggrund af Team Danmarks indsnævring af støtten de sidste 8-10 år står mange ekskluderede eliteidrætsudøvere i en yderst vanskelig situation. Dette gælder især de eliteidrætsudøvere, der deltager i holdidrætsgrene med stor international udbredelse. Disse udøvere er trods deres ubestridte eliteidrætslige niveau blevet udfaset af støttesystemet, idet de med Team Danmarks øjne ikke er berettiget til støtte, fordi de ikke inden for en fireårig periode kan sandsynliggøre kvalifikation til OL eller til en VM-slutrunde.

Set med danske øjne er dette en urimelig marginalisering af de atleter, der repræsenterer Danmark i nogle af de største idrætsgrene i verden. Disse udøvere

fortsættes...

NYE UDGIVELSER

Friluftsrådet kortlægger stier

Afmærkede stier, ruter og spor til vandrere, motionister og cyklister er i rivende udvikling. Nu har Friluftsrådet samlet en lang række af de vigtigste projekter og koncepter i notatet 'Rekreative stier i Danmark 2013 – oversigt, eksempler og inspiration'.

Notatet, der er udarbejdet for Nordea-fonden, oplister ikke alle stier og ruter i Danmark, men formidler en bred vifte af de vigtigste koncepter, herunder også tilhørende hjemmesider og mobiltelefonapplikationer. Ambitionen er at inspirere de mange offentlige og private aktører, som arbejder med stier og ruter.

Rapporten konkluderer blandt andet, at antallet af stier og ruter vokser, og at danskerne i høj grad har taget dem til sig. Men Friluftsrådets notat peger også på, at der stadig er behov for at gøre det lettere at færdes i landskabet, og at det kræver flere og bedre forbundne stier.

Desuden kan aktørerne set under ét blive bedre til at koordinere deres projekter og informere offentligheden om de mange stier og ruter, der allerede er etableret. Mere konkret efterlyser notatet blandt andet et samlet sti- og rutekort i Danmark.

Nyhedsbrevet Overblik
Nummer 56 - 5. juli 2013

Udgiver:
Idrættens Analyseinstitut
Kanonbådsvej 12A
1437 København K

Telefon: 3266 1030
E-mail: idan@idan.dk
Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, redaktør
soeren.bang@idan.dk

Ditte Toft, journalist
ditte.toft@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

er faktisk udsat for en behandling, der tenderer til diskriminering.

Det er ikke dækkende for eliteidrættens status i Danmark at udvælge en isoleret population, som man støtter substantielt, og så konkludere, at alle eliteidrætsudøvere i Danmark har tålelige vilkår. Herved overser man totalt forholdene for alle de udøvere, som ikke modtager Team Danmark støtte.

At Idan har lavet deres undersøgelse i overensstemmelse med SPLISS-samarbejdet, var forventeligt. DIF og Team Danmark burde dog på baggrund af deres økonomiske medvirken have sikret, at hele eliteidrætten ved samme lejlighed var blevet analyseret. Det er yderst problematisk at udelade store dele af eliteidrætten, hvis analysen fremstilles som dækkende for dansk eliteidræt som helhed. Og det er desværre sådan, det let kommer til at fremstå i konklusionerne.

Et resultat som en medalje eller en top 8-placering er fagligt en begrænset bedømmelse. Resultater afhænger i høj grad af, hvor mange medaljesæt der er til rådighed i idrætsgrenen; om det er en individuel eller holdidrætsgren samt hensyntagen til idrætsgrenens internationale udbredelse og globale konkurrenceniveau.

Idrætspolitik på korrekt grundlag

Selvom Team Danmark til en vis grad involverer ovenstående parametre i deres vurderinger, er det ikke gjort på en måde, som fagligt og retmæssigt tilgodeser atleternes egentlige præstationer. Således opstår der situationer, hvor tildeling af støtte til atleter ikke ydes på et retfærdigt grundlag.

Politikerne skal kunne træffe deres beslutninger på et korrekt grundlag, og dette forekommer ikke, når vores undersøgelser eller vurderinger af præstationer og resultater ikke er korrekt perspektiveret. Vi risikerer derved, at der træffes beslutninger, som er i de fås interesse, uden at vi har overblik over konsekvenserne for de mange.

Det er i øvrigt interessant, at Team Danmark selv anvender en relativ bedømmelse af institutionens resultater. Her bruger man antallet af medaljer og topplaceringer i forhold til vores indbyggerantal som argumentation for, at Danmark klarer sig godt internationalt. På den baggrund støttes Team Danmark økonomisk af staten. Men idrætsgrene, som ønsker samme vurdering i forhold til at modtage støtte fra Team Danmark, bliver på samme grundlag afvist og ekskluderet fra støtte. Dette er uforståeligt, og en udelukkelse med en sådan argumentation ses ikke i lande, vi

Foto: DVF

traditionelt sammenligner os med.

Et eksempel på, at Team Danmarks vurderinger af egne resultater ikke altid formidles på rimelig vis, er f.eks. deres vurdering af resultater ved OL. Her involveres og sammenlignes alene resultater ved sommer-OL. Men en olympisk periode er på fire år og omfatter i henhold til IOC både sommer- og vinter-OL. Derfor ville det være korrekt at inddrage resultater ved begge OL i sammenligningen med f.eks. vores nordiske konkurrenter. Dette ville give et mere nuanceret og korrekt billede af, hvem der klarer sig bedst. Jeg vil tro, at dette ville give et anderledes resultat i vurderingen af Danmarks OL-præstationer, og uden at vide det præcist vil jeg vurdere, at det ikke falder ud til vores fordel. Desværre, men vurderingen ville være fagligt korrekt og mere respektfuld.

Med respekt for, at vi i Danmark ønsker det bedste grundlag for vores vurderinger, skal vi sikre maksimal transparens og faglighed i vores analyser. Dette skylder vi eliteidrætten og de eliteidrætsudøvere, vi er så stolte af.

Så lad os få lavet en fyldestgørende analyse af dansk eliteidræt, der kan lede til et retfærdigt støttesystem for danske eliteidrætsudøvere. Dette hvad enten det er Team Danmark eller DIF's fremtidige opgave at sikre eliteidrætten acceptable forhold, også for de ekskluderede eliteidrætsudøvere.

Replik fra Idan

Hensigten med SPLISS-undersøgelsen var ikke at evaluere 'rimeligheden' af det danske støttesystem som helhed, men at undersøge, hvordan støttesystemet i en international sammenligning fungerer for atleter, der kæmper om internationale medaljer.

Undersøgelsen har fulgt et komparativt design udarbejdet af SPLISS-netværket, og hverken DIF eller Team Danmark har haft indflydelse på undersøgelsens design.

Direktør Henrik H. Brandt, Idan.

Download hele rapporten 'Eliteidrætsmiljøet i Danmark 2012' i vidensbanken på idan.dk.